

MILIEUPROGRAMMA 2014

Gemeente Haarlemmerliede en
Spaarnwoude

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
2. MILIEUBELEID.....	4
3. VERGUNNINGEN EN MELDINGEN.....	6
4. HANDHAVING EN TOEZICHT	6
5. LUCHT EN GELUID	7
5.1 Luchtkwaliteit.....	7
5.2 Geluid.....	8
6. EXTERNE VEILIGHEID	9
7. AFVAL.....	10
8. BODEM.....	11
8.1 ISV bodemprogramma	11
8.2 Overige bodemtaken	12
9. KLIMAAT	14
10. NATUUR	15
11. WATER	17
12. RUIMTELIJKE ORDENING.....	17
13. FINANCIEN.....	18
14. CONCLUSIE	21

BIJLAGE: Rapportage natuurbeheer *Weidevogels 2012* van Stichting Agrarische Bedrijven Spaarnwoude

1. INLEIDING

Voor u ligt het milieuprogramma 2014 van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Dit document geeft een overzicht van de geplande activiteiten op het gebied van milieu in 2014.

Op grond van artikel 4.20 van de Wet milieubeheer (Wm) stelt de gemeente jaarlijks een milieuprogramma op, dat minimaal de programmering van de wettelijke taken bevat en een overzicht van de financiële gevolgen van de uitvoering van deze taken.

Als wettelijke taak gelden alle activiteiten die ter uitvoering van de milieuwetgeving worden ontplooid door de raad, het college van burgemeester en wethouders en de organisatie. Het college bereidt het programma voor, en de raad stelt het vast.

Door de noodzakelijke bezuinigingen zijn sinds 2012 alleen de wettelijke taken opgenomen in het milieuprogramma. Dit geldt ook voor het milieuprogramma 2014.

Overigens wil dit niet zeggen dat er geen actiepunten zijn op het gebied van de niet-wettelijke taken. Deze worden alleen niet meer genoemd in het nieuwe programma.

Jaarlijks wordt verslag gedaan over het voorgaande jaar. Zo wordt er in 2014 het jaarverslag 2013 opgesteld.

Artikel 4.20 Wet milieubeheer

1. De gemeenteraad stelt jaarlijks voor een daarbij vast te stellen periode een gemeentelijk milieuprogramma vast
2. het programma bevat ten minste:
  - a) een programma van door het gemeentebestuur in de betrokken periode te verrichten activiteiten ter uitvoering van de bij wettelijk voorschrift met het oog op bescherming van het milieu aan het gemeentebestuur opgedragen taken;
  - b) een overzicht van de financiële gevolgen van de onder a bedoelde activiteiten.

Financiën

De financiële aspecten van het milieuprogramma zijn opgenomen in de begroting voor 2014. Het merendeel van de werkzaamheden wordt verricht binnen de beschikbare ambtelijke capaciteit.

Procedure

Het milieuprogramma wordt door de gemeenteraad vastgesteld. Na vaststelling wordt het programma ter kennisname aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) van het ministerie van Infrastructuur en Milieu en Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland gezonden. Ter informatie van de bewoners wordt het milieuprogramma bekend gemaakt in het gemeenteblad en op de website van de gemeente geplaatst.

Leeswijzer

Per onderwerp wordt in het kort de stand van zaken en eventuele nieuwe ontwikkelingen omschreven. Ieder onderwerp wordt afgesloten met een overzicht van de concrete activiteiten voor 2014.

2. MILIEUBELEID

Beleidsadvisering en uitvoering algemeen

Het gemeentelijke milieubeleid betreft het anticiperen op nieuwe milieuwetgeving en het implementeren van bestaande wetgeving en hoger overheidsbeleid, zoals het Nationaal Milieubeleidsplan, waterbeheersplannen en de Provinciale Milieuverordening. Tevens wordt onder milieubeleid verstaan: het ontwikkelen van beleid voor de verschillende milieuspecialismen, zoals klimaat, bodem, geluid en luchtkwaliteit.

Concrete actiepunten	Doelstellingen
Signaleren van en adviseren over nieuwe wetgeving en hogere beleidsvorming; indien nodig vertalen tot gemeentelijk beleid	Gemeentelijk beleid en uitvoering hiervan, dat overeenstemt met de actuele wetgeving en beleid van hogerhand
Algemeen werkoverleg (teamoverleg, afdelingsoverleg, overleg met wethouder etc.)	Efficiënte taaktoedeling, prioritering van taken
Cursussen, vakliteratuur informatie via internet	Bijhouden vakkennis

Milieoverslag en –programma

Jaarlijks dient de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude een milieuprogramma en een milieoverslag op te stellen. Het verslag wordt vastgesteld door burgemeester en wethouders. Het programma wordt vastgesteld door de gemeenteraad en getoetst door de ILT-inspectie. Het team Milieu levert daarnaast de benodigde gegevens voor de jaarrekening en de begroting.

Concrete actiepunten	Doelstellingen
Opstellen milieujaarverslag 2013	Vaststelling door college medio 2014
Opstellen milieuprogramma 2015	Vaststelling door gemeenteraad voor 1-1- 2015
Aanleveren gegevens begrotingcyclus	Tijdige bijdrage aan jaarrekening, kadernota's, begroting en afdelingsplan

Lokale Agenda 21 en de Milieuraad

Om mede invulling te geven aan de Lokale Agenda 21 is in april 1998 de Milieuraad van Haarlemmerliede en Spaarnwoude geïnstalleerd. In samenspraak met de Milieuraad wordt beleid ontwikkeld dat de bewoners moet betrekken bij milieuvriendelijke maatregelen en veranderingen in gedrag (voorbeelden hiervan zijn de milieuraadgever en de zwerfvuilactie scholen). De Milieuraad heeft als taak het college van burgemeester en wethouders – gevraagd en ongevraagd – te adviseren over milieu en leefbaarheid. Zo wordt de Milieuraad in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over de inhoud van het milieuprogramma. De Milieuraad is overigens niet verplicht dit te doen. Zij mag afzien van advies.

Samenwerking met de regionale uitvoeringsdienst IJmond

Uit de door de VNG, met het IPO en het Rijk gemaakte afspraken, vastgelegd in de Package Deal van 16 juni 2009, volgt de verplichting om het zogenaamde basistakenpakket onder te brengen bij een Regionale Uitvoeringsdienst (RUD). Naar aanleiding hiervan is op 10 november 2011 een convenant gesloten tussen onder meer gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Milieudienst IJmond tot de vorming van een Regionale Uitvoeringsdienst

IJmond/Zuid-Kennemerland. Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude heeft hiermee te kennen gegeven om de uitvoering van het basistakenpakket in te brengen bij de (op te richten) regionale uitvoeringsdienst Milieudienst IJmond.

Er is voor gekozen geen nieuwe gemeenschappelijke regeling (GR; in de zin van de Wet gemeenschappelijke regelingen) op te richten, maar het basistakenpakket uit te laten voeren door de bestaande gemeenschappelijke regeling Milieudienst IJmond. Die uitvoering past binnen de bestaande GR. Met de gemeenten die al een dienstverleningsovereenkomst hadden met Milieudienst IJmond worden aparte overeenkomsten aangegaan voor het basistakenpakket om zodoende de robuustheid van de RUD als samenwerkingsverband te waarborgen.

Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Milieudienst IJmond hadden al een overeenkomst voor de uitvoering van milieutaken. Deze overeenkomst, ingegaan op 1 januari 2010, dekte het basistakenpakket echter niet volledig. Het was daarom noodzakelijk om een nieuwe overeenkomst te sluiten. Bij de totstandkoming van de overeenkomst is uitgegaan van het basistakenpakket versie 2.3. Binnen het kader van deze nieuwe overeenkomst vallen tevens toekomstige wijzigingen of aanvullingen ten aanzien van het basistakenpakket. De overeenkomst is met terugwerkende kracht op 1 januari 2013 ingegaan en heeft een looptijd van 10 jaar. Maandelijks wordt de dienstverlening kort afgestemd (bijgestuurd) met de contactfunctionaris van de Milieudienst.

Concrete actiepunten	Doelstellingen
Afstemming over dienstverlening en aansturing	Deskundigheid Milieudienst efficiënt inzetten
Ondersteuning van de Milieudienst bij het opstellen van beleidstukken	Deskundigheid Milieudienst efficiënt inzetten

Samensmelting Regionale Uitvoeringsdiensten

Op 1 januari 2013 is de regionale uitvoeringsdienst IJmond een feit.

Voor de complexe reguliere taken geldt dat deze door de provincie aan de RUD voor het Noordzeekanaalgebied Oost (OD NZKG) zijn opgedragen. De provincie streeft de oprichting na van één RUD voor het gehele Noordzeekanaalgebied, te bereiken op 1 januari 2015. In 2014 wordt bepaald in hoeverre beide RUD's al dan niet voor een deel samengaan.

Gevolgen voor gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude

Voor bepaalde bedrijven als de BRZO bedrijven¹ en de IPPC bedrijven² is bovenregionale samenwerking gewenst vanwege de kritische massa. In 2014 zal er een BRZO bedrijf zich gaan vestigen op Polanenpark. Voor dit bedrijf geldt dat de gemeente Omgevingsdienst NZKG heeft ingeschakeld. Zij zijn tevens betrokken bij het proces van vergunningverlening. Met deze omgevingsdienst zal straks ook een dienstverleningsovereenkomst moeten worden gesloten voor de toezicht en controle van het bedrijf.

¹ Bedrijven die werken met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen en/of deze in opslag hebben vallen onder de werking van het Besluit risico's zware ongevallen 1999 (BRZO).

² Een IPPC-bedrijf is een bedrijf dat onder de IPPC-richtlijn vergunningsplichtig is. De Europese Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC)-richtlijn is gericht op preventie en bestrijding van milieuverontreiniging.

Concrete actiepunten	Doelstellingen
(Regionaal) Overleg en advisering over de vorming van een RUD Kennemerland	Uitvoering geven aan de nieuwe dienstverleningsovereenkomst.
Overleg met RUD NZKG voor controle en handhaving BRZO bedrijf	Afsluiten van een dienstverleningsovereenkomst voor het BRZO bedrijf dat zich gaat vestigen op Polanenpark

3. VERGUNNINGEN EN MELDINGEN

De vergunningverlening op grond van de Wet Milieubeheer wordt in opdracht van de gemeente door de Milieudienst IJmond uitgevoerd.

De Milieudienst heeft 300 uur beschikbaar voor de vergunningverlening en handhaving van de Wet milieubeheer en het leveren van ondersteuning op het gebied van de Wet bodembescherming, Wet geluidhinder en Wet luchtkwaliteit.

Planning milieuvergunning en meldingen 2014

Acties m.b.t. vergunningverlening	Aantal
Vergunningen/actualisatie	2
Meldingen vergunningplicht (art. 8.19 Wm)	1
Meldingen Activiteitenbesluit	5
Gedoogbesluiten	-
Opleggen nadere eis	-

Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. Binnen de Wabo worden voorbereidingsprocedures op het gebied van bouwen en slopen, monumenten, ruimte, natuur en milieu samengevoegd. Dit resulteert in één omgevingsvergunning. Het toetsingskader is niet veranderd; alleen de behandeling van aanvragen moet worden gecoördineerd. Dit vergt vergaande afstemming en gebruik van ICT-toepassing in de vorm van een digitaal loket, workflowsysteem, kennisbeheer en monitoring. Hiervoor is het programma SquitXO aangeschaft.

Concrete actiepunten	Doelstellingen
Applicatiebeheer Squit	Goed werkende applicatie
Verdere implementatie Wabo	Wabo efficiënt uitvoeren

4. HANDHAVING EN TOEZICHT

De handhaving van de Wet milieubeheer, Wet bodembescherming, het Besluit Bodemkwaliteit en advisering op het gebied van luchtkwaliteit wordt eveneens door de Milieudienst uitgevoerd. Hiermee wordt voldaan en invulling gegeven aan de roulatieverplichting op grond van artikel 7.4 van het Besluit omgevingsrecht (voorkomen moet worden dat handhavers een te nauwe band opbouwen met een bedrijf).

De belangrijkste gemeentelijke milieuhandhavingstaak is het door toezicht en het toepassen van (of dreigen met) bestuursrechtelijke, strafrechtelijke en privaatrechtelijke middelen bereiken dat bedrijven (inrichtingen) de algemeen geldende rechtsregels en individueel geldende voorschriften naleven.

Lokaal milieuoverleg

De gemeente houdt naar behoefte een Lokaal Milieuoverleg (LMO) onder voorzitterschap van de wethouder milieu. In dit overleg zitten behalve ambtelijke vertegenwoordigers van de gemeente ook ambtelijke vertegenwoordigers van de regiopolitie Kennemerland en het Hoogheemraadschap van Rijnland. In overleg worden concrete handhavingssituaties besproken.

Milieuklachten, incidenten en milieugerelateerde APV taken

Milieuklachten kunnen kort samengevat betrekking hebben op hinder van geluid, geur, afval, verontreiniging van bodem en oppervlaktewater en visuele hinder. Het zorgvuldig afhandelen van een milieuklacht is van groot belang en heeft een hoge prioriteit.

Een deel van de klachten komt binnen bij de politie en bij de controleurs openbare buitenruimte (BOA's). De milieuklachten hebben vooral betrekking op de in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) geregelde milieuaspecten, zoals het illegaal storten en verbranden van afvalstoffen, het achterlaten van autowrakken, geluidshinder (buiten inrichtingen) en incidenten op de openbare weg.

Evenementen

De gemeente houdt toezicht op evenementen (zoals het Awakeningsfestival) en andere horecagebonden festiviteiten (zoals het Zomerfeest in Spaarndam). Voor het uitvoeren van geluidsmetingen bij dergelijke evenementen wordt gebruik gemaakt van de kennis van de Milieudienst IJmond.

Wachtdienst

De afdeling Ruimte is, in geval van milieu-incidenten en andere calamiteiten ook buiten kantooruren oproepbaar. De wachtdienstambtenaar is telefonisch bereikbaar en kan andere medewerkers oproepen of externe bedrijven inschakelen.

Concrete actiepunten	Doelstellingen
Behandelen milieuklachten	Adequate afhandeling van klachten. Tevens bereikbaar/beschikbaar blijven voor hulp bij incidenten en calamiteiten.

5. LUCHT EN GELUID

5.1 Luchtkwaliteit

Het kabinet heeft op 10 juli 2009 het Nationale Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) vastgesteld. Vanaf 1 augustus 2009 is dit NSL van kracht. Dit programma zorgt ervoor dat de lucht schoner wordt en gaat voldoen aan de scherpe Europese luchtkwaliteitseisen.

Het NSL garandeert dat Nederland binnen door Europa gestelde termijnen zal voldoen aan de Europese grenswaarden op het gebied van fijn stof (PM10) en stikstofdioxide (NO2). Op basis van het NSL heeft de Europese Commissie aan Nederland tijdelijk uitstel verleend om aan de normen voor luchtkwaliteit te voldoen.

Als bouwsteen voor het NSL, is voor Noord-Holland het Regionale samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Noordvleugel (RSL Noordvleugel) opgesteld.

Dit programma is een samenwerking tussen rijksoverheid, de provincies Noord-Holland en Flevoland en de inliggende gemeenten. Het omvat ondermeer nationale, regionale en lokale maatregelen die de luchtkwaliteit verbeteren.

Het RSL Noordvleugel wordt onder regie van de provincie uitgevoerd. Door de collectieve aanpak kunnen de partners het verbeteren van de luchtkwaliteit makkelijker combineren met bouwprojecten.

Wat betekent dit voor onze gemeente?

De Luchtkwaliteit is de som van de bijdrage door verkeer, industrie en de aanwezige achtergrondconcentraties. In onze gemeente is geen voor de luchtkwaliteit relevante industrie aanwezig. Wel zijn er twee rijkswegen die de gemeente doorkruisen: de A9 en de A200/N200. De in de regio aanwezige achtergrondconcentraties worden mede bepaald door de nabijheid van stedelijke gebieden (Amsterdam-Haarlem), Westelijk Havengebied Amsterdam, Schiphol en de scheepvaart op het Noordzeekanaal. De gemeente wordt bij het nemen van maatregelen beperkt door het feit dat de gemeente geen bevoegdheden heeft om bepaalde maatregelen te nemen.

Concrete actiepunten	Doelstellingen
Advisering bij relevante ruimtelijke- en verkeersplannen	Toetsen aan de normen voor luchtkwaliteit

5.2 Geluid

Geluidbelastingkaarten

In 2009 is het actieplan Geluid EU Omgevingslawaaai vastgesteld. In dit actieplan staat het geluidsbeleid voor de periode 2009-2013. Het actieplan volgt op de eerder opgestelde geluidbelastingkaart die een weergave geeft van de geluidbelasting veroorzaakt door de verkeerswegen, spoorwegen, bedrijven en luchtvaart in of nabij de gemeente.

In het kader van de tweede tranche van de EU richtlijn omgevingslawaaai zijn in het eerste kwartaal van 2013 opnieuw belastingkaarten vastgesteld. Daarbij is ook inzichtelijk gemaakt het aantal geluidsgevoelige objecten, zoals woningen, en hoeveel bewoners in een bepaald gebied aan bepaalde waarden van de geluidbelasting worden blootgesteld.

Dit inzicht vormt de basis voor het opstellen van een nieuw actieplan omgevingslawaaai.

De geluidsproblematiek in Haarlemmerliede en Spaarnwoude beperkt zich hoofdzakelijk tot verkeerslawaaai (wegen, spoorwegen en vliegverkeer) en in mindere mate tot industrielawaaai.

Advisering geluid

Advisering over geluidhinderbeleid vindt beperkt plaats. Bij de gemeente is wel enige kennis aanwezig, maar de milieudienst IJmond wordt in voorkomende gevallen ingehuurd om adequaat te kunnen adviseren. Regelmatig dient naar geluidbelasting, afkomstig van horeca, festiviteiten, industrie, weg- en railverkeer een akoestisch onderzoek uitgevoerd en door de gemeente beoordeeld. Daarnaast wordt er geadviseerd over de geluidaspecten bij planvorming.

Geluidsschermen Halfweg

Al eerder werd duidelijk dat naar aanleiding van nieuwe ontwikkelingen, moet worden gezien of het nog zinvol is om geluidsschermen langs het spoor in Halfweg te plaatsen.

Uit de voorlopige berekeningen is gebleken dat met de plaatsing van de raildempers, geen enkele woning aan de Dubbele Buurt Zuidzijde de waarde van 64 dB nog overschrijdt.

Hiermee is feitelijk het budget voor het plaatsen van het geluidsscherm weggevallen.

Er zal worden gezien of het nog zinvol is om geluidsschermen langs het spoor in Halfweg te plaatsen. Voorlopig wordt het project aangehouden.

Herinrichting N200

De herinrichting van de N200 valt samen met de inrichting van het nieuwe stationsgebied. Inmiddels is er een gelijkvloers kruispunt aangelegd met stoplichten. Deze kruising is gesitueerd aan de zuidkant van de N200 voor het poortgebouw van SugarCity.

Het kruispunt moet, samen met de traverse, zorgen voor een betere doorstroom van verkeer in Halfweg. Via een zogenaamde groene golf wordt het verkeer op de N200 gedoseerd door het dorp geleid met als effect een verbetering van de leefbaarheid, geluidsbelasting en de verkeersveiligheid.

Concrete actiepunten	Doelstellingen
Uitbreiding geluidszone Westpoort	Handhaven standpunt
Actualisatie actieplan omgevingslawaaai	Vaststelling door burgemeester en wethouders eind 2013 / begin 2014
Herinrichting N200	Verbetering van de leefbaarheid, de geluidsbelasting en de verkeersveiligheid
Railverkeerslawaaai	Het geluidsschermenproject Halfweg wordt voorlopig aangehouden.
Vliegverkeerslawaaai	Primaire doel: blijven opkomen voor de belangen van de inwoners als het gaat om de geluidbelasting door vliegverkeer van Schiphol
Ontwikkelingen Schiphol (kritisch) volgen	Primaire doel: voorkomen van toename geluidsoverlast door vliegverkeer

6. EXTERNE VEILIGHEID

Doelstelling is om de risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld tot een minimum te beperken. Risico's zijn geïnventariseerd en provinciale risicokaarten (www.risicokaart.nl) zijn vastgesteld evenals de routes van gevaarlijke stoffen.

Voor 2014 blijft het belangrijk om milieu aan te laten sluiten bij projecten om het thema externe veiligheid in te brengen en een goede afweging te maken.

Concrete actiepunten	Doelstellingen
Externe veiligheid	Advisering op het gebied van externe veiligheid bij milieuvergunningen, projecten en bestemmingsplannen.
Risicokaart	Regelmatig nagaan of risicokaart actueel is

7. AFVAL

Sinds 2002 heeft de gemeente de gehele inzameling van afvalstoffen overgedragen aan De Meerlanden te Rijsenhout. In overleg met De Meerlanden wordt ieder jaar bekeken in hoeverre landelijke doelstellingen, wensen of eisen worden gehaald en waar verbetering mogelijk is.

De gemeente blijft wel te allen tijde verantwoordelijk voor de wijze waarop de wettelijke zorgplicht wordt uitgevoerd. Om effectief uitvoering te kunnen geven aan het gemeentelijk afvalbeheer en adequaat te kunnen reageren wanneer de gemeente aangesproken wordt door haar burgers, is het van belang dat de gemeente in alle gevallen de regie over de inzameling houdt.

Vervanging metro's

Begin 2011 zijn de oude ondergrondse restafvalcontainers in de gemeente vervangen. Om een uniforme uitstraling in het openbare gebied te creëren en om storingen te voorkomen inmiddels ook alle ondergrondse gft-containers vervangen.

Kunststofcontainers

In 2013 zijn de nieuwe kunststofcontainers in gebruik genomen.

Met de nieuwe containers en de ondersteunende informatie voor de burgers, mag verwacht worden dat met hetzelfde aantal containers en inzamelkosten, als vrij snel 1,5 tot 2 keer meer kunststof kan worden ingezameld.

Omdat daarmee ook de inkomsten (door Nedvang-vergoeding aan de gemeente) navenant toenemen, kan hiervan niet alleen de hogere vergoeding aan De Meerlanden voor de duurdere containers en de versnelde afschrijving van de oude containers worden betaald, maar blijft er ook een groter financieel voordeel voor de gemeente over.

In 2013 hebben wij een brief van Nedvang ontvangen met het mededeling dat wij in aanmerking kwamen voor een gratis inzamelbak. Voorwaarde was dat deze geplaatst zou worden bij een supermarkt.

De gemeente heeft gebruik gemaakt van dit aanbod. De container die reeds geplaatst was bij de supermarkt zal worden verplaatst naar SpaarneBuiten.

Zwerfafval

Naar aanleiding van het Basisproject Zwerfafval zijn binnen de gemeente op diverse plaatsen blikvangers en prullenbakken geplaatst. Het project is inmiddels afgerond. Jaarlijks vindt er een evaluatie plaats en wordt bekeken of er bijgeplaatst of verplaatst moeten worden.

Elk voorjaar wordt er zwerfafval door de kinderen van de scholen opgeruimd. Dit is een initiatief van en wordt begeleid door de Milieuraad. De schoonmaakactie heeft tevens een milieueducatieve functie.

Gemeente Schoon

'Gemeente Schoon' functioneert sinds 2007 functioneert als kenniscentrum voor gemeenten op het gebied van zwerfafval en wordt uitgevoerd door Rijkswaterstaat Leefomgeving.

In de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 is afgesproken dat gemeenten vanuit het Afvalfonds Verpakkingen jaarlijks 20 miljoen euro ontvangen (ongeveer €1,19 per inwoner) voor extra inzet voor preventie en aanpak van zwerfafval en dat een deel van deze middelen ingezet kan worden voor deelname aan 'Gemeente Schoon'.

Ook onze gemeente neemt deel aan 'Gemeente Schoon'. De jaarlijkse kosten voor deelname aan 'Gemeente Schoon' bedragen 8 eurocent per inwoner van de Gemeente. De kosten worden vergoed vanuit het Afvalfonds Verpakkingen.

Afvalfonds Verpakkingen.

De afspraak is dat de gemeenten de vergoeding van €1,19 gebruiken voor **extra** aanpak van zwerfafval. Uit de ervaringen van een groot aantal gemeenten en beheerders blijkt dat er nog potentie is voor een schonere omgeving door toepassing van opgedane kennis en ervaringen uit de afgelopen jaren. Stichting Nederland Schoon heeft op basis hiervan een lijst opgesteld met bestedingscategorieën voor de extra aanpak. In 2014 zal worden gezien hoe deze vergoeding besteed kan worden.

Vernieuwen WEEE Overeenkomst

Namens de gemeenten Aalsmeer, Diemen, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Haarlemmermeer, Heemstede, Hillegom en Lisse heeft Meerlanden een WEEE Overeenkomst (Waste of Electric and Electronic Equipment) met Wecycle getekend voor het inzamelen en afvoeren van afgedankte elektrische en elektronische apparaten (AEEA) via de milieustraten in het verzorgingsgebied. Op basis hiervan ontvangen gemeenten een kostendekkende vergoeding voor het inzamelen en opslaan van afgedankte apparatuur. De overeenkomst loopt af op 14 februari 2014, wanneer ook in Nederland de herziene Europese richtlijn voor AEEA wordt geïmplementeerd.

Samen met de bovengenoemde gemeenten en Meerlanden wordt er gezocht naar een geschikte partij voor het aangaan van een nieuwe overeenkomst.

Concrete actiepunten	Doelstellingen
Afval	Nakomen zorgplicht
Zwerfvuil	Milieuraad ondersteunen bij schoonmaakactie zwerfvuil scholen
Afvalfonds Verpakkingen	Opstellen jaarplan voor extra aanpak
WEEE Overeenkomst 2014	Vernieuwen overeenkomst welke voldoet aan de Europese richtlijn voor AEEA

8. BODEM

8.1 ISV bodemprogramma

ISV-3 periode 2010-2014

Op 27 april 2010 heeft de gemeenteraad de ISV-3 notitie vastgesteld. Gedeputeerde Staten heeft hiermee ingestemd op 24 juni 2010. De notitie bevat een bodemparagraaf met hierin opgenomen een bodemprogramma tot 2014. In het kader van ISV-3 wordt aanmerkelijk minder subsidie beschikbaar gesteld dan voor ISV-2 het geval was; voor bodem is een bedrag van €28.000, - gereserveerd voor Haarlemmerliede en Spaarnwoude.

In 2014 vindt er een herijking plaats.

De bodemprojecten worden evenals het geval was voor ISV-1 en ISV-2 voor een belangrijk deel voorbereid en uitgevoerd door de Milieudienst IJmond.

In 2011 is door GS een bijdrage van 50% tot een maximum van €5.000 beschikbaar gesteld voor het actueel houden van het gemeentelijk BIS (Bodem Informatie Systeem).

Het BIS is sinds 2010 opgenomen in het programma SquitBodem. Het actueel houden van het BIS kent diverse acties. Zo worden de gegevens van de ontvangen bodemonderzoeken door een extern bureau ingevoerd in SquitBodem. Ook in 2014 en de daarop volgende jaren moeten de gegevens van de ontvangen bodemonderzoeken worden ingevoerd.

In de komende jaren zullen nog een aantal verbeterlagen uitgevoerd moeten worden om de bodemdata in het gemeentelijk BIS uit te kunnen wisselen met de provincie (synchronisatie van de bodemdata). Provinciaal gaan de gedachten uit naar één gezamenlijke database.

Concrete actiepunten	Doelstellingen / kengetallen
Actualiseren en verbeteren BIS	Een goed werkend en actueel BIS dat op termijn gegevens kan uitwisselen met het provinciale BIS
ISV-3 Bodem	In het kader van ISV-3 uitvoeren van bodemprogramma 2010-2014.

8.2 Overige bodemtaken

Bodemonderzoeken en –saneringen

Eén van de reguliere gemeentelijke taken is het toetsen van bodemonderzoeken. Bodemonderzoeken komen voort uit grondtransacties, bouwvergunningen en milieuvergunningen. Bij bouwplannen vindt er met betrekking tot de bodem afstemming plaats tussen de medewerker bouw- en woningtoezicht en de technisch medewerker milieu.

Verstrekken van bodeminformatie

Bodeminformatie kan ook van invloed zijn op de waarde van onroerend goed. Daarom ontvangen wij van makelaars aanvragen voor bodeminformatie. Deze informatie wordt binnen vijf werkdagen verstrekt.

Asbest

Asbest in de (water)bodem is een probleem dat steeds vaker voorkomt in Nederland. Door middel van bodemonderzoeken wordt duidelijk of er asbest in de grond zit (bij bodemonderzoeken wordt standaard gekeken naar asbest). Het toezicht heeft vooral betrekking op het voorkomen van de verspreiding van asbestdeeltjes en op een correcte afvoer van het materiaal.

Grondverzet

Met grondverzet wordt het afgraven, hergebruiken, opslaan, verwerven en storten van grond bedoeld. Handelingen met grond zijn aan regels onderworpen om te voorkomen dat deze handelingen leiden tot (extra) verontreiniging van de bodem. In het kader van het Besluit bodemkwaliteit zullen ongeveer 80 controles op jaarbasis worden uitgevoerd. Het merendeel van de controles worden uitgevoerd ten behoeve van het project het Groene Schip. Het toezicht wordt uitgevoerd door de Regionale Uitvoeringsdienst en de technisch medewerker milieu van de gemeente. Het betreft toezicht in het “veld”. Het accent ligt hierbij op die situaties die in de praktijk vaak voorkomen en ook het meest risicovol zijn.

Groene Schip

Het Groene Schip wordt een grote recreatieheuvel om een afscherming te bieden tegen de oprukkende industrie van de Haven van Amsterdam.

Het Groene Schip is onderdeel van de Houtrakpolder die als natuur en recreatie is (wordt) ingericht. Het Groene Schip wordt 30 meter hoog en ca 1 km lang en ca 200 meter breed. Het zal 10 jaar duren voordat het geheel klaar is. Tussentijds worden gedeelten opgeleverd. Het Groene Schip is een initiatief van drie partijen, te weten Staatsbosbeheer, Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude en de combinatie Afvalzorg/Boskalis.

De gemeente heeft met de betrokken partijen een intentieovereenkomst gesloten. Daarin is vastgelegd dat de gemeente een vergoeding krijgt, waaruit o.a. het toezicht kan worden betaald.

Baggeren watergangen

Het Hoogheemraadschap van Rijnland heeft opdracht gegeven om diverse watergangen in het bebouwd en landelijk gebied van de Houtrakpolder en de Tocht van Cats te baggeren. Het gaat hier om hoofdwatergangen, waarvan het Hoogheemraadschap het onderhoud voor haar rekening neemt en waarvan de ontvangstplicht ligt bij de aanliggende perceeleigenaren. De kwaliteit van de baggerspecie die binnen onze gemeente vrijkomt is onderzocht en voldoet conform Besluit bodemkwaliteit aan achtergrondwaarde en wordt hiermee ingedeeld in de klasse 'vrij toepasbaar'.

Het recreatieschap Spaarnwoude is voor deze baggerspecie ontvangstplichtig. Aangezien er op de percelen van het recreatieschap rondom het te baggeren water geen ruimte is voor verspreiding van de baggerspecie, is gekeken naar andere locaties.

Baggerdepot

Er is gekozen voor een tweetal baggerdepots, te weten een baggerdepot in de Uiterdijken (in de nabijheid van de Spaarndammerdijk in Spaarndam) en verspreiding op het Groene Schip. Het perceel grasland in de Uiterdijken is aan herstel toe. Het is wenselijk de vruchtbaarheid en hoogte van het perceel te herstellen door de baggerspecie aan te brengen.

Het verspreiden van de baggerspecie op het Groene Schip bleek uiteindelijk niet nodig. De vrijgekomen bagger op deze locatie is naar een locatie van het Havenbedrijf Amsterdam gebracht.

Omdat het te baggeren gebied zo rijk is aan natuur wordt het werk uitgevoerd in de winter. Op deze manier worden de aanwezige dieren in de voornaamste broedperiode, de lente, niet verstoord.

De controle Besluit bodemkwaliteit van het depot in de Uiterdijken is opgenomen in de planning en zal worden uitgevoerd door de RUD IJmond.

Station Halfweg-Zwanenburg

Sinds december 2012 kunnen reizigers gebruik maken van het nieuwe station. Alle benodigde voorzieningen in de openbare ruimte zijn inmiddels gerealiseerd.

Planning reguliere bodemtaken voor 2014

Activiteit	Aantal
Bodemonderzoeken en –saneringen	
Verkennde bodemonderzoeken	15
Aanvullende bodemonderzoeken	5
Nader onderzoek	5
Sanering	3
BOOT	
Sanering ondergrondse tank	1
Meldingen Besluit bodemkwaliteit	50
Toezicht / controles Besluit bodemkwaliteit (incl. baggerdepot)	10
Toezicht / controles grondstromenbeleid	5
Asbest	
Toezicht op de juiste verwijdering van asbesthoudend materiaal bij sloopvergunningen	15
Bodeminformatie makelaars	
Verstrekken bodeminformatie	30

Concrete actiepunten	Doelstellingen/kengetallen
Groene Schip	Toezicht houden op de RUD. De RUD is belast met beoordelen van meldingen, toezicht en uitvoeren controle
Baggerdepot Uiterdijken	Toezicht houden op de RUD. De RUD is belast met het uitvoeren van de controle
Reguliere bodemtaken	Uitvoeren conform planning

9. KLIMAAT

In het voorjaar heeft ons college door ondertekening van een intentieverklaring nieuwe energieafspraken met het college van GS van Noord-Holland gemaakt voor de periode 2012 tot en met 2016. Door het ondertekenen van de intentieverklaring kan Haarlemmerliede en Spaarnwoude een beroep blijven doen op ondersteuning van het gemeentelijk klimaatbeleid door het Servicepunt Duurzame Energie (het voormalige CO2-servicepunt) mits dit in overeenstemming is met het provinciale energiebeleid. Bovendien was ondertekening een voorwaarde voor het kunnen aanvragen van subsidie op grond van de "Uitvoeringsregeling Subsidie Duurzame Energie Maatregelen Bestaande Bouw Noord-Holland 2012".

Regeling Gemeentelijke Energiesubsidie 2013 – 2016

In 2012 hebben we lang moeten wachten op duidelijkheid over de doorgang van de provinciale bijdrageregeling en de nieuwe lijst met subsidiale maatregelen. Deze wilden wij ook het liefst één op één overnemen om verwarring te voorkomen. Uiteindelijk werden de regels en voorwaarden aan het eind van de zomer bekendgemaakt en kon in september 2012 een aanvraag worden ingediend.

Op 10 januari 2013 heeft GS bericht te hebben besloten een subsidie aan de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude te verlenen van €17.305,- voor een periode van 4 jaar. Omgerekend bedraagt de provinciale subsidie dus €4.326,25 op jaarbasis.

De subsidieregeling is op 1 maart 2013 opengesteld en is alleen bedoeld voor het treffen van energiebesparende en duurzame maatregelen voor bestaande woningen door eigenaren / bewoners. Hierbij denken wij aan installaties welke energie opwekken uit hernieuwbare bronnen zoals zonlicht en zonwarmte, warmtepomp die gebruik maakt van bronwarmte uit de bodem of lucht of maatregelen die de energievraag reduceren zoals isolatie en HR++ glas.

BespaarDaar!

De campagne BespaarDaar! is een initiatief van de Noord-Hollandse gemeenten en het CO2-servicepunt van de provincie Noord-Holland.

Het project BespaarDaar! stimuleert particuliere woningeigenaars energiebesparende en duurzame maatregelen in de woning te laten uitvoeren. Op de website van BespaarDaar kunnen zij een energiescan invullen. Deze energiescan geeft een aantal maatregelen weer die in de woning kunnen worden toegepast. Deze maatregelen worden beschreven en de beschikbare subsidies vermeld. De particulier kan online een offerte aanvragen bij een aantal – veelal lokale – marktpartijen, die bij BespaarDaar zijn aangesloten. BespaarDaar werkt drempelverlagend en helpt mee aan de verduurzaming van de gebouwde omgeving.

Route du Soleil

Met Route du Soleil willen de regiogemeenten de toepassing van zonne-energie aanmoedigen. De Milieudienst ondersteunt de gemeenten in hun ambities door het creëren van een economisch aantrekkelijk en kwalitatief hoogwaardig aanbod voor inwoners en ondernemers.

Route du Soleil is geen eenmalige actie. Het doel is een lange termijn stimulans van zonne-energie voor onze regio door middel van gemeentelijke en regionale samenwerking.

Energiebesparing bij openbare verlichting

De gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude hecht belang aan het terugdringen van het energieverbruik van de openbare verlichting. De ontwikkelingen op dit gebied zijn nog volop in gang. Door het aflopen van de onderhoudscontracten wordt de gemeente in de gelegenheid gesteld om de mogelijkheden op het gebied van energiebesparing verder uit te diepen.

Het college zal zich uiteraard actief inzetten voor duurzame en energiezuinige mogelijkheden met betrekking tot openbare verlichting.

In augustus 2012 is het beleidsplan openbare verlichting vastgesteld. Het beleidsplan is gericht op hoofdlijnen en schetst de kaders voor het beheer, het onderhoud en de realisatie van de openbare verlichting. Het beleidsplan omvat de kaders voor de periode 2013-2022 en vormt de basis voor het nog op te stellen beheersplan openbare verlichting.

Concrete actiepunten	Doelstellingen
Energieafspraken met provincie Noord-Holland	Concretiseren energie afspraken 2012 door het uitwerken van de ambities en de prestaties.
Nieuwe regeling gemeentelijke energiesubsidie	Continueren met subsidieverlening aan particulieren

10. NATUUR

Bij de voorbereiding en uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen en activiteiten moet rekening worden gehouden met natuurwetgeving en –beleid, zoals de Flora- en Faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Beleid en regelgeving zijn gericht op bescherming van zowel soorten als gebieden.

In 2011 zijn de eerste contouren van de nieuwe Wet natuurbescherming bekend geworden. Doel van die wet is om regels te vereenvoudigen en waar mogelijk te bundelen. Taken en bevoegdheden worden naar de provincies gedecentraliseerd; ook wordt gestreefd naar een optimale aansluiting bij andere onderdelen van het omgevingsrecht. Met de Wet

natuurbescherming worden de Natuurbeschermingswet, Flora- en Faunawet en Boswet ondergebracht in één wettelijk kader.

Laatste stand van zaken

Het wetsvoorstel en de memorie van toelichting voor de Wet natuurbescherming zijn controversieel verklaard. De staatssecretaris van EZ heeft in de brief 'Vooruit met natuurbeleid' van 8 maart 2013 aangegeven voornemens te zijn om voor de zomer van 2013 een nota van wijziging naar de Tweede Kamer te zenden. Tot op heden is deze nota van wijziging nog niet verschenen.

Ruimtelijke ontwikkelingen

Bij ruimtelijke projecten kan het voorkomen dat het uitvoering van een natuurtoets nodig is. De verplichtingen gelden voor initiatiefnemers van projecten. Gemeenten hebben hierbij een signalerende rol of in enkele gevallen, in het kader van de Wabo, een coördinerende taak.

Verder is op grond van de Flora- en Faunawet (2002) bij iedere ruimtelijke ingreep, onderzoek nodig om na te gaan wat de gevolgen zijn van de ruimtelijke ingreep voor de plaatselijke flora en fauna. Als er sprake is van schade aan beschermde plant- of diersoorten kan een ontheffing nodig zijn. Daarnaast geldt een zorgplicht, waarin is geregeld dat zorgvuldig met beschermde dier- en plantsoorten om moet worden gegaan.

Groene Buffer

De groene buffer staat symbool voor de gemeentelijke identiteit. Voorop staat dat het open groene gebied met haar diverse invullingen moet worden behouden. Het groene gebied vervult een belangrijke rol voor de gemeente zelf, maar ook voor de regio. De aanwezigheid van een kwalitatief goed groen- en recreatiegebied bepaalt mede de kwaliteit van de leefomgeving. Daarnaast fungeert het groengebied als buffer, die het aaneengroeien van de steden Haarlem en Amsterdam heeft en moet blijven voorkomen.

De gemeente wil de rust en natuurwaarden in het gebied behouden en waar mogelijk versterken. Dat betekent dat verkeer en parkeren zich concentreren langs de randen van het gebied. Datzelfde geldt voor de meer intensieve vormen van recreatie. Hoe meer het hart van het groene gebied in, hoe lichter de vormen van recreatie moeten zijn. De lichtste vorm betreft wandelen, fietsen, ontspannen en de waardering van het gebied als 'kijkgroen'. Bebouwing in het buitengebied moet passen in het landschap en gekoppeld zijn aan agrarische of recreatieve activiteiten.

Het behoud van het groene gebied komt tot stand in intensieve afstemming met de partners (Provincie Noord-Holland, Dienst Landelijk gebied, Staatsbosbeheer, Recreatieschap Spaarnwoude, waarin de buurgemeenten participeren en Agrariërs in het gebied).

Ongewenste ontwikkelingen

Staatsbosbeheer bezit veel grond in de groene buffer tussen Haarlem en Amsterdam en de Houtrakpolder.

De grond wordt sinds 2011 beschermd op basis van de Wet voorkeursrecht gemeenten. Door gebruik te maken van het voorkeursrecht voor gemeenten bij de aan- en verkoop, kan de gemeente voorkomen dat door verkoop van de grond er ongewenste ontwikkelingen komen.

Weidevogels

In januari 1996 zijn de agrarische bedrijven die in het begin van de jaren tachtig door het Recreatieschap Spaarnwoude zijn opgericht, verzelfstandigd (Stichting Agrarische Bedrijven Spaarnwoude). Hierbij zijn afspraken gemaakt hoe de bedrijven bijdragen aan natuurwaarden en landschap en toegankelijk zijn voor publiek. Naast biologisch vlees en melk 'produceren' de bedrijven in de eerste plaats natuur en landschap.

Vogels en bloemen zijn de in het oog lopende natuurwaarden die door de recreanten worden gewaardeerd. Het beheer is daarom afgestemd op weidevogels en botanische graslanden.

Jaarlijks wordt er een rapport opgesteld. Dit rapport geeft een overzicht van het agrarische natuurbeheer wat betreft de broedende weidevogels.

Naast een overzicht wordt er in het rapport ook aandacht besteed aan beheersadvisering en geeft het aanbevelingen om de weidevogelstand te bevorderen.

De rapportage natuurbeheer 'weidevogels' van 2012 is als bijlage bij dit programma gevoegd.

Concrete actiepunten	Doelstellingen
Beoordelen consequenties nieuwe Wet natuurbescherming	Indien nodig vertalen tot gemeentelijk beleid
Intensieve afstemming met partners voor behoud van het groene gebied	Bestemd natuurgebied moet natuurgebied blijven
Behoud van de bestaande natuurwaarden door de beheersadvisering en aanbevelingen van Stichting Agrarische Bedrijven ook toe te passen in gebieden die onder ons beheer vallen	Bevorderen weidevogelstand en botanische graslanden

11. WATER

De wetgeving op het gebied van water is veranderd. Volgens de Wet gemeentelijke watertaken draagt de gemeente naast de zorg voor afvalwater ook zorg voor een doelmatige inzameling van het afvloeiend hemelwater en grondwater voor zover er sprake is van structurele overlast.

Het Gemeentelijk Rioleringsplan "verbreed" planperiode 2010-2012 is in 2011 vastgesteld. Inmiddels is het traject ingezet om de huidige GRP om te vormen tot een verbreed GRP volgens de Waterwet.

Concrete actiepunten	Doelstellingen
Wet gemeentelijke watertaken	Huidige GRP omvormen tot een verbreed GRP volgens de Waterwet
Advies milieuraad	De milieuraad zal tijding om advies worden gevraagd.

12. RUIMTELIJKE ORDENING

Milieuadvisering op het gebied van duurzaamheid, energiebesparing, bodemkwaliteit, luchtkwaliteit, geluidsaspecten en externe veiligheid is nodig bij het toetsen van bouwvergunningen, bestemmingsplannen en bedrijfsvestigingen.

Bij ruimtelijke ontwikkeling is het noodzakelijk om de advisering op het gebied van milieu in een vroeg stadium van de planvorming te betrekken. Mogelijke knelpunten op het gebied van milieu (bijvoorbeeld luchtkwaliteit en externe veiligheid) kunnen zo op tijd gesignaleerd worden.

Concrete actiepunten	Doelstellingen
Ruimtelijke projecten	Milieuadvisering bij ruimtelijke ordeningsprojecten (bestemmingsplannen) en bouwvergunningen

13. FINANCIEN

Op basis van de artikel 4.21 lid 1 Wet milieubeheer (Wm) bestaat er een koppeling tussen de begroting en het milieuprogramma.

Om te voldoen aan het kwaliteitscriterium “Borging van de personele en financiële middelen” is er in de begroting een scheiding aangebracht tussen milieuhandhaving (onder beheerstaaknummer 6.723.01.3) en vergunningverlening (onder beheerstaaknummer 6.723.04.3).

Om te voldoen aan kwaliteitscriterium “Organisatorische condities” is er ook een scheiding aangebracht tussen vergunningverlening en handhaving op personeel-niveau. De milieuhandhaving wordt uitgevoerd door de afdeling Ruimte. De voorbereiding van de vergunningverlening is uitbesteed en wordt uitgevoerd door de Milieudienst IJmond.

Functie	Uren	Fte
Technisch medewerker milieu	1.583	1.0
Medewerker juridische zaken en milieu	1.612	1.0

Planning uren afdeling Ruimte 2014	
6.723.01.3 milieuhandhaving	568
6.723.02.3 ongediertebestrijding	0
6.723.03.3 klimaatbeleid	50
6.723.04.3 milieubeleid en vergunningverlening	1400
6.714.02.3 Legionellabacterie bestrijding	0
6.721.01.3 Afvalinzameling	333
6.722.01.3 Riolering	885
Totaal	3.236

Externe uren Milieudienst IJmond 2014	
Toezicht, controle en handhaving	96
Ketentoezicht asbest	120
Ketentoezicht bodem	60
Overige milieutaken (o.a. ISV / ondersteuning / evenementen)	24
Totaal	300³

³ De uren die besteed worden aan “Het Groene Schip” worden apart gefactureerd.

Financiële middelen 2014

6.723.01.3 Milieuhandhaving			
Economische categorie	Omschrijving	Begroting 2013	Begroting 2014
	LASTEN		
43.00.01	Uitzendkrachten	0	0
43.43.51	Presentiegelden	0	0
46.20.53	Kp ruimte	30.587	43.437
	Totaal lasten	30.587	43.437
	BATEN		
83.40.10	Legesopbrengsten	0	0
	Totaal baten	0	0
	SALDO BEHEERSTAAK	30.587	43.437

6.723.02.3 Ongediertebestrijding			
Economische categorie	Omschrijving	Begroting 2013	Begroting 2014
	LASTEN		
43.43.20	Overige goederen en diensten	3.500	3.500
46.20.53	Kp ruimte	0	0
	Totaal lasten	3.500	3.500
	BATEN		
	Totaal baten	0	0
	SALDO BEHEERSTAAK	3.500	3.500

6.723.03.3 CO ₂ Klimaatbeleid			
Economische categorie	Omschrijving	Begroting 2013	Begroting 2014
	LASTEN		
43.43.20	Overige goederen en diensten	2.500	2.500
46.20.53	Kp ruimte	2.860	3.825
	Totaal lasten	5.360	6.325
	BATEN		
84.22.01	Inkomenoverdrachten Provincie	2.500	2.500
	Totaal baten	2.500	2.500
	SALDO BEHEERSTAAK	2.860	3.825

6.723.04.3 Milieubeleid en vergunningverlening			
Economische categorie	Omschrijving	Begroting 2013	Begroting 2014
	LASTEN		
43.31.01	Kosten algemene plannen	4.000	700
43.43.08	Aankoop boeken/abbonementen	3.500	3.500
43.43.13	Overige kleine ge-/verbruiksgoederen	1.000	1.000
43.43.20	Overige goederen en diensten	10.275	10.275
43.43.51	Presentiegelden	3.000	4.000
43.43.68	Controlekosten accountant	1.000	1.000
43.43.71	Kosten van advies	25.000	25.000
43.43.82	Kosten milieuraad	1.000	1.000
46.20.56	Kp ruimte	104.962	107.100
	Totaal lasten	153.737	153.575
	BATEN		
83.40.10	Legesopbrengsten	1.500	1.500
84.22.01	Inkomenoverdrachten Provincie	1.525	1.525
	Totaal baten	3.025	3.025
	SALDO BEHEERSTAAK	150.712	150.550

Overige financiële middelen 2014

6.721.01.3 Afvalinzameling			
Economische categorie	Omschrijving	Begroting 2013	Begroting 2014
	LASTEN		
43.00.01	Uitzendkrachten	0	0
43.43.20	Overige goederen en diensten	0	0
43.43.85	Overig uitbesteed werk	2.000	2.000
43.43.86	Huishoudelijk afval inzamelen	426.066	469.000
43.43.87	Grofvuilinzamelen	68.036	62.000
43.43.88	Glas-, papier-, KFE- en textiel inzamelen	80.000	40.000
43.43.89	Voorlichting	1.100	1.100
43.43.92	Stortkosten grof huisvuil	0	0
43.43.93	KCA inzamelen	5.000	5.000
43.43.94	Stortkosten plantsoenafval	3.000	3.000
43.43.95	Oud-papierregeling	10.000	10.000
46.30.00	BTW kostendekkende heffingen	100.000	120.000
46.20.06	Hkp Tractie	1.264	958
46.20.53	Kp ruimte	20.210	25.448
	Totaal lasten	716.676	738.506
	BATEN		
83.40.14	Overigen goederen en diensten	15.000	15.000
	Totaal baten	15.000	15.000
	SALDO BEHEERSTAAK	701.676	723.506

6.714.02.3 Legionellabestrijding			
Economische categorie	Omschrijving	Begroting 2013	Begroting 2014
	LASTEN		
43.43.96	Legionellabestrijding	0	0
46.20.53	Kp ruimte	0	0
	Totaal lasten	0	0
	BATEN		
	Totaal baten	0	0
	SALDO BEHEERSTAAK	0	0

6.722.01.3 Riolering			
Economische categorie	Omschrijving	Begroting 2013	Begroting 2014
	LASTEN		
43.00.01	Uitzendkrachten	0	0
43.10.01	Electriciteitsverbruik	15.500	17.500
43.10.99	Transportkosten energie	7.000	0
43.43.20	Overige goederen en diensten	7.000	7.000
43.43.30	Overig onderhoud	160.000	160.000
43.43.64	Contributies en lidmaatschappen	550	550
43.43.71	Kosten van advies	55.000	55.000
44.25.02	Schadeloosstelling aansprakelijkheid	0	0
46.30.00	BTW kostendekkende heffingen	42.500	50.000
46.10.01	Rentelasten beheerstaken	60.710	61.893
46.10.02	Afschrijvingen beheerstaken	59.956	56.214
40.00.04	Jaarlasten investeringsplan	107.595	72.272
46.20.06	Hkp tractie	1.264	958
46.20.53	Kp ruimte	68.962	72.956
	Totaal lasten	586.037	554.342
	BATEN		
83.40.07	Doorberekende energiekosten	7.000	7.000
83.40.09	Doorberekende schades	0	0
	Totaal baten	7.000	7.000
	SALDO BEHEERSTAAK	579.037	547.342

14. CONCLUSIE

Dit milieuprogramma geeft een overzicht van welke taken/projecten in 2014 worden uitgevoerd. Mede door de bezuinigingen ligt de prioriteit sinds enige jaren bij de uitvoering van wettelijke taken, en in het bijzonder de milieuhandhaving.

Belangrijkste ontwikkelingen

In 2014 zal de Regionale Uitvoeringsdienst Kennemerland meer vorm gaan krijgen. RUD IJmond is sinds 1 januari 2013 operationeel.

Daarnaast zal in 2014 meer aandacht worden besteed aan afvalscheiding. In overleg met De Meerlanden wordt in 2014 bekeken in hoeverre landelijke doelstellingen, wensen of eisen worden gehaald en waar verbetering mogelijk is.

Tot slot zal in 2014 worden gezien hoe de vergoeding uit het afvalfonds voor extra aanpak van zwerfafval kan worden besteed.

BIJLAGE 1

Rapportage natuurbeheer *Weidevogels 2012*
van Stichting Agrarische Bedrijven Spaarnwoude

Rapportage natuurbeheer

Weidevogels

Stichting Agrarische Bedrijven Spaarnwoude (SAS)

Melkveebedrijf de Ettingen
Zoogkoeienbedrijf de Koningshoeve

2012

Inhoud:

pag.

Inhoud

1. Inleiding	13
2. Weidevogels	15
1. Resultaten 2012	18
1.a. Kievit	20
1.b. Grutto	20
1.c. Andere soorten.....	21
1.d. Weidevogelbescherming: vrijwilligers.....	22
2. Zonering	23
3. Beweiding.....	24
4. Beheeradvisering.....	25
5. Conclusies en aanbevelingen	26
6. Bijlage 1:	27

1. Inleiding

<i>Verzelfstandiging</i>	In januari 1996 zijn de agrarische bedrijven die in het begin van de jaren tachtig door het Recreatieschap Spaarnwoude zijn opgericht, verzelfstandigd. Hierbij zijn afspraken gemaakt hoe de bedrijven bijdragen aan natuurwaarden en landschap en toegankelijk zijn voor het publiek. Naast biologisch vlees en melk 'produceren' de bedrijven in de eerste plaats natuur en landschap. Vogels en bloemen zijn de in het oog lopende natuurwaarden die door de recreanten worden gewaardeerd.
<i>Natuurproductie</i>	
<i>Werkzaamheden afgestemd op:</i>	
<i>* weidevogels</i>	Het beheer is daarom afgestemd op weidevogels en botanische graslanden.
<i>* flora</i>	
<i>Financiële bijdrage Recreatieschap Spaarnwoude</i>	Het Recreatieschap Spaarnwoude levert een financiële bijdrage aan de exploitatie van de bedrijven. Als tegenprestatie leveren de bedrijven uniek hoge natuurwaarden en een bijna nostalgisch klassiek veenweidelandschap en dragen zij bij aan de goede kwaliteit van het milieu. NatuurBeleven bv adviseert de bedrijven bij de invulling van dit agrarische natuurbeheer.
<i>Succesvol beheer</i>	In de gangbare economische bedrijfsvoering worden de natuurwaarden die in de jaren vijftig vanzelfsprekend waren, niet meer gehaald. Door een verantwoord biologisch agrarisch natuurbeheer is het echter tot dusverre gelukt de dieren en planten die kenmerkend zijn voor de veenweiden rond Spaarnwoude, te behouden. Zonder financiële vergoeding was dit niet mogelijk geweest. Het behoud van de bestaande natuurwaarden in de toekomst blijft afhankelijk van een redelijke betaling voor deze unieke vorm van natuurproductie.
<i>Weidevogels</i>	Een belangrijk en door het publiek zeer gewaardeerd aspect van de natuur in dit gebied zijn de weidevogels. De beheersadvisering en de inspanningen van vrijwilligers zijn gericht op het laten floreren van de weidevogelstand.
<i>Flora</i>	Andere belangrijke natuurwaarden zijn de planten en de vele dieren die in sloten en langs oevers en bermen leven. Botanisch beheer is specifiek gericht op de soortenrijkdom van de plantenwereld. Het draagt ook bij tot overleven van jonge weidevogels en schept levensruimte voor insecten, zoals vlinders en libellen, amfibieën en kleine zoogdieren.

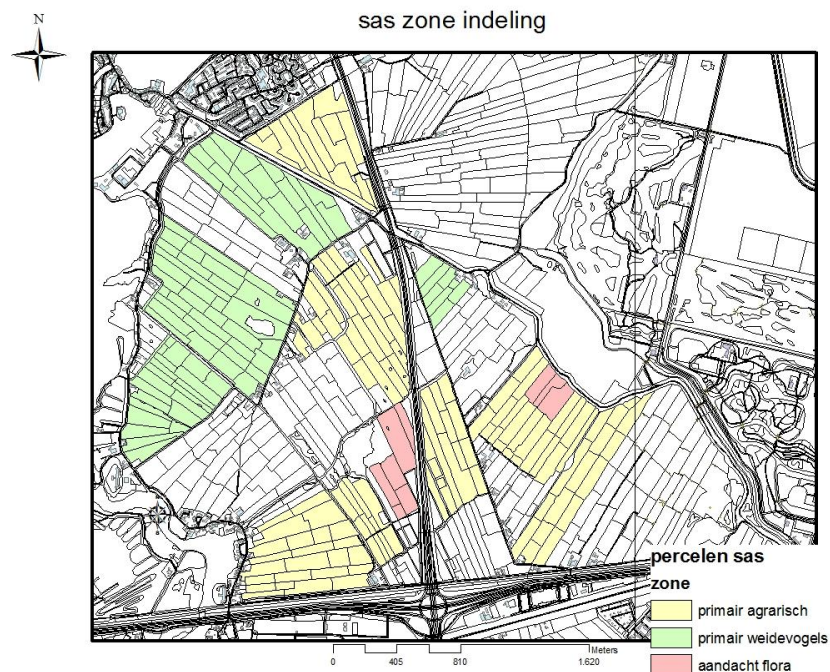
Dit rapport geeft een overzicht van het agrarische natuurbeheer in 2012 wat betreft de broedende weidevogels. Het is het veertiende exemplaar uit een reeks sinds 1999. Andere natuurwaarden, zoals flora en trekvogels, blijven hier buiten beschouwing.

*SAS het hart van
Gebiedsbeheer-
plan*

In 2010 is de nieuwe subsidieregeling voor agrarisch natuurbeheer (SNL) ingegaan. Op basis van een plan dat gedragen wordt door de inbreng van de SAS kunnen de burens van de SAS meedoen aan weidevogelbeheer. In 2012 is deze lijn voortgezet.

*Succesfactor:
Zone indeling*

Het succes van het weidevogelbeheer door de SAS is in de eerste plaats te danken aan het extensieve beheer van de percelen die het meest geschikt zijn voor weidevogels (groen aangegeven in onderstaande figuur). In deze gebieden is pas gemaaid *nadat* de gruttokeikens vliegvlug waren, in de loop van juni. Beweiding vond hier plaats op een klein aantal percelen. Hierbij werden zorgvuldig de percelen gekozen met geen of weinig nesten. Waar nodig werd nestbeschermers gebruikt. Door deze combinatie van laat maaien en weiden ontstond er een optimaal leefgebied voor zowel Kievit als grutto en tureluur. Dit extensieve gebruik is alleen mogelijk doordat elders, waar geen weidevogels voorkomen, vroeger kon worden geweid en gemaaid weidevogels (geel aangegeven in onderstaande figuur).

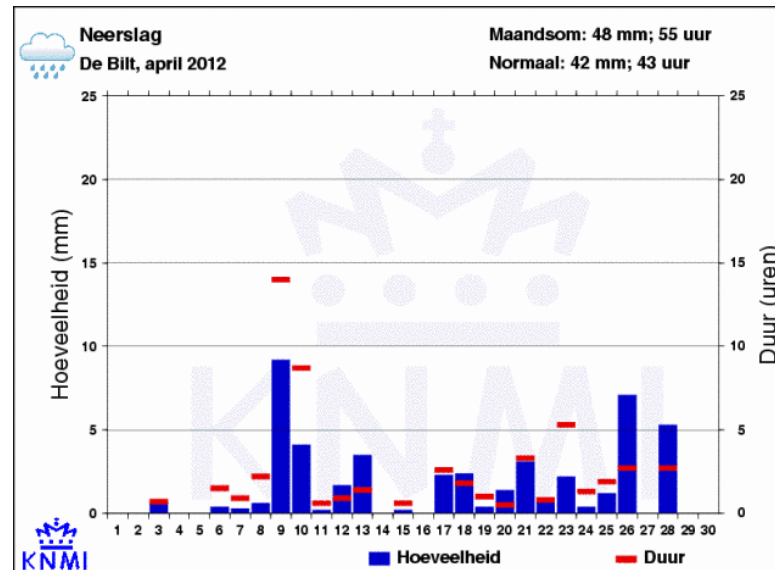
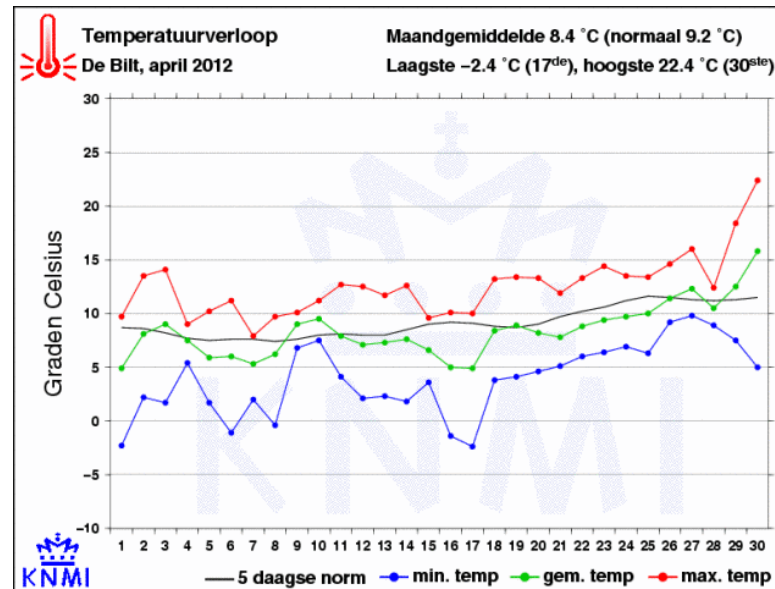

2. Weidevogels

Maart

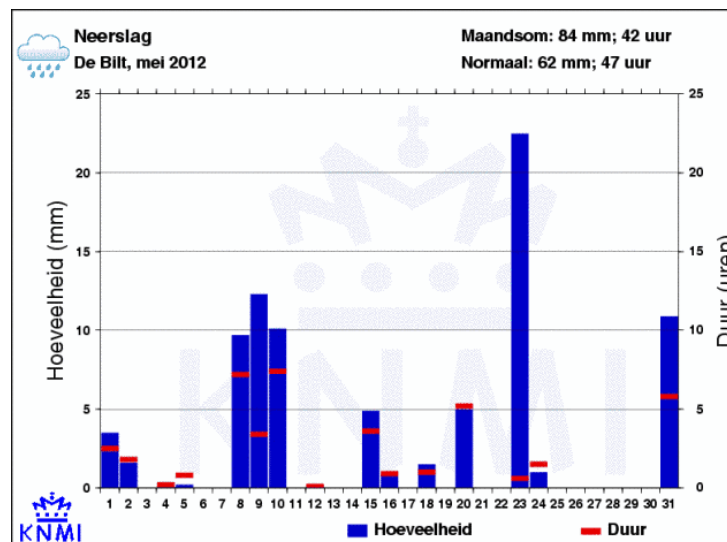
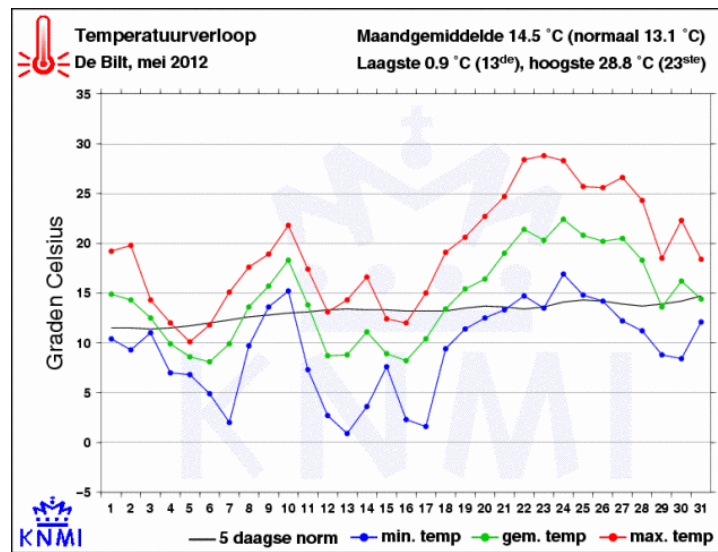
In maart, bij de aankomst van de grutto's, was het na een strenge winter al snel zacht. Op de percelen van de SAS kwamen de grutto's niet vroeg tot broeden, het gras bleef aanvankelijk kort.

April

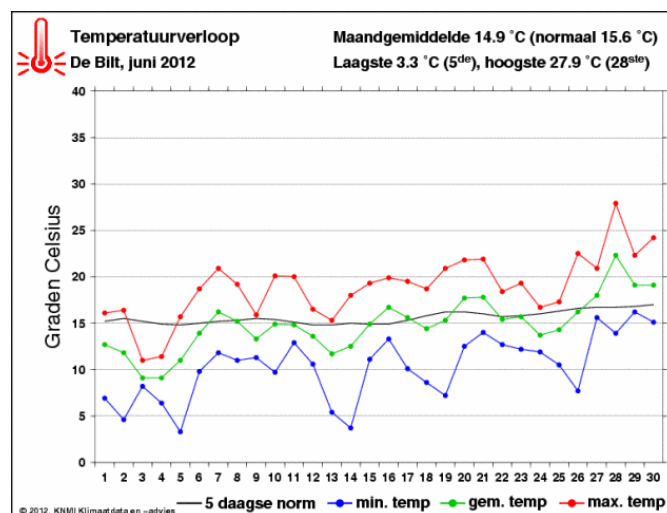
April, de maand waarin de grutto's beginnen met het leggen van eieren, was het koel en nat – anders dan in 2011, toen het warme droge weer veel weidevogels deed uitwijken naar het relatief natte Spaarnwoude. Dit jaar bleef het aantal grutto's wat achter.

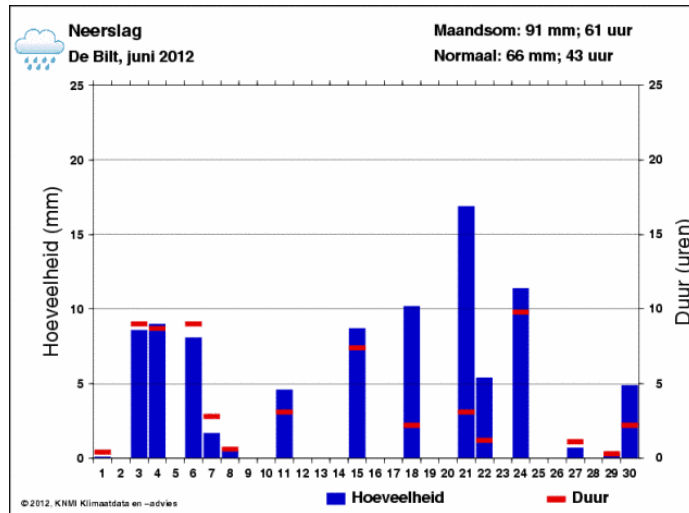
Mei

In mei was het wat koel en aan regen was, anders dan vorig jaar, geen gebrek. De koude en natte dagen waren minder gunstig voor jonge kuikens –met name die van de Kievit.

Juni

Het koele en vochtige weer van mei zette zich gewoon door in juni.

1. Resultaten 2012

Bescherming nieuwe stijl

De vrijwilligers en de beheeradviseur hebben hun aandacht vooral gewijd aan het in kaart brengen van de percelen waar vogels zich vestigden. In eerste instantie werden dus *geen* nesten gezocht of gemarkeerd. Deze aanpak is gekozen om onnodige verhoging van het risico van predatie te voorkomen. Op grond van deze informatie kon de beweiding vooral plaatsvinden op percelen met weinig of geen vogels. Was er een nest op percelen die voor beweiding werden uitgekozen, dan werd dat opgezocht en met een nestbeschermer beschermd. Door deze terughoudende aanpak konden de vrijwilligers tijd investeren bij de burens, bij de bedrijven van Vink, Van der Aa en Van Schie werden nesten beschermd, last minute beheer ingezet en kuikens voor het maaien naar goed kuikenland begeleid. De bedrijven vullen elkaar goed aan.

De beweiding werd ook ingezet om de condities voor de kuikens gunstig te maken. Rond het meertje (aantrekkelijke plek voor kuikens) werd extensief beweide om dichtgroei tegen te gaan.

inventarisatie

Er werden dit jaar in april en in mei (alarmtellingen) inventarisaties van de weidevogels uitgevoerd.

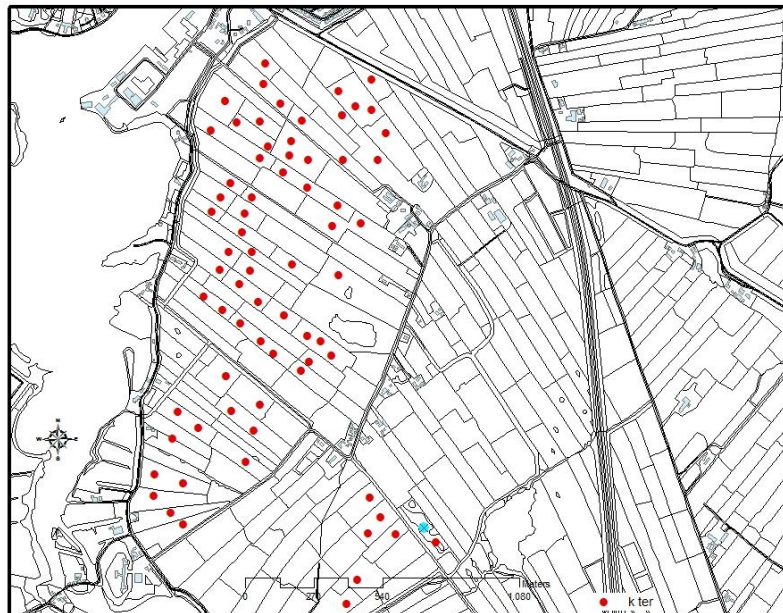
1.a. Kievit

Kievit: veel meer!

De kieviten waren met 72 territoria waarvan 50 op percelen van de SAS (in 2011: 48), al weer hoger dan in het zeer sterke jaar 2011. Doordat deze soort vroeg in het jaar broedt, is er nauwelijks conflict met landbouwactiviteiten op de percelen van de SAS. Er werden enkele nestbeschermers ingezet, maar bescherming was nauwelijks nodig. Verlies van eieren was geen probleem. In hoeverre de kuikens vliegvlug worden, is nog niet goed in beeld gekomen. *De vochtige weiden van de SAS worden steeds belangrijker voor de kievit die elders flink afneemt!*

spaarwoude kievit in april 2012: 72

1.b. Grutto

Grutto:

*Afhankelijk van
SAS is groot.*

Record BTS!

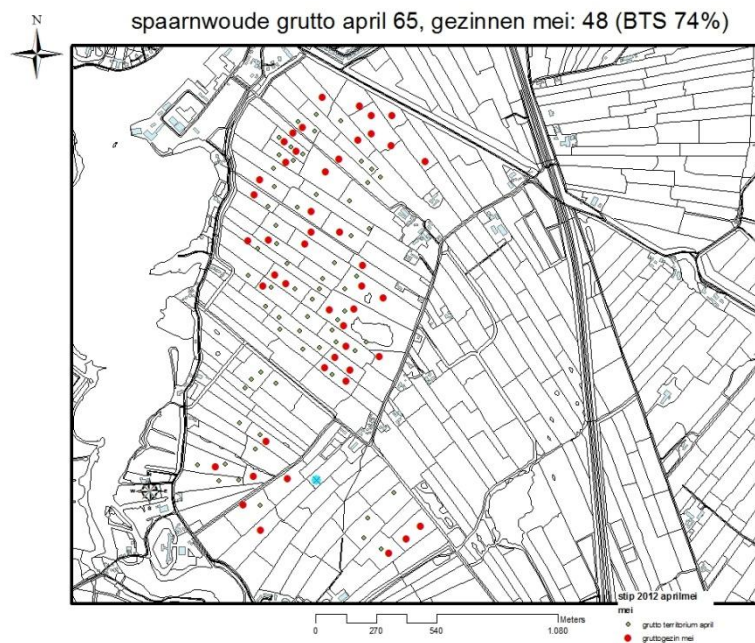
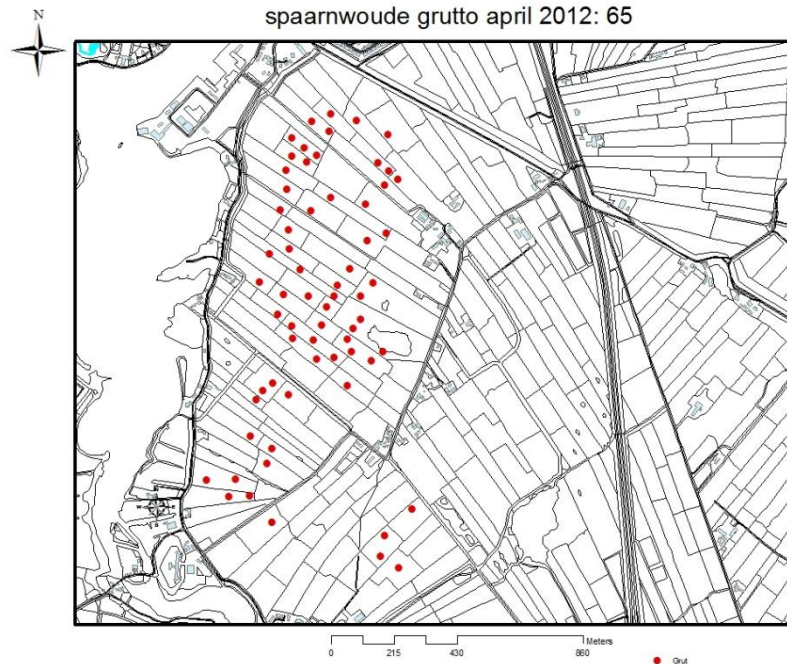
De grutto's concentreerden zich, als aldoor in de laatste jaren, op de percelen langs de Kerkweg. Ook bij Van Schie broedden grutto's. Het aantal vogels nam duidelijk af en viel terug tot 65 paar – de reproductie in de 'bronjaren' 2009/2010 was te laag, maar *de sterkte van de terugval is zorgwekkend*. Hopelijk zien we in 2013 weer een herstel, dan komen de jongen van 2011 terug en dat zouden er wat meer moeten zijn. De reproductie was ook dit jaar meer dan voldoende: 74%.

Grutto	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
<i>territoria</i>	80	82	71	90	92	75	80	65

Aantal territoria beweegt tussen 70 en 90.

BTS		31%	61%	78%	48%	50%	84%	74%
-----	--	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

De reproductie was in 2007, 2008, 2011 en 2012 voldoende om de populatie op peil te houden. In 2006, 2009 en 2010 was het percentage grote kuikens onvoldoende.

1.c. Andere soorten

Andere soorten

- De tureluur lijkt wat af te nemen, al kan de score van 15 in april een ondertelling zijn omdat er zich nog nieuwe vogels vestigden;
- De scholekster deed het opnieuw iets beter, al blijven 8

territoria laag.

- De watersnip werd niet vastgesteld.
- Langs het meertje broedden kluten.
- De krakeend floreerde, moeders met kuikens werden geregeld waargenomen.
- Vooral rond het meertje aan de Kerkweg broedden slobbeenden.

Vrijwilligers

1.d. Weidevogelbescherming: vrijwilligers

De aanpak die in 2007 was gekozen, waarbij de meeste tijd werd besteed aan het in kaart brengen van de broedparen en het uitvoeren van de alarmtellingen, werd voortgezet. Nestbescherming vond alleen plaats waar nodig – en dat is dankzij het uitgekende beheer niet vaak het geval! De beschermers breiden hun activiteiten uit naar de andere bedrijven ten westen van de A9. De weidevogelbescherming is nu integraal over het hele gebied goed opgezet.

Deze aanpak vereist goede communicatie tussen de vrijwilligers, adviseur en de beheerders, wat goed lukte.

Zie bijlage met het verslag van de nestbeschermers.

2. Zonering

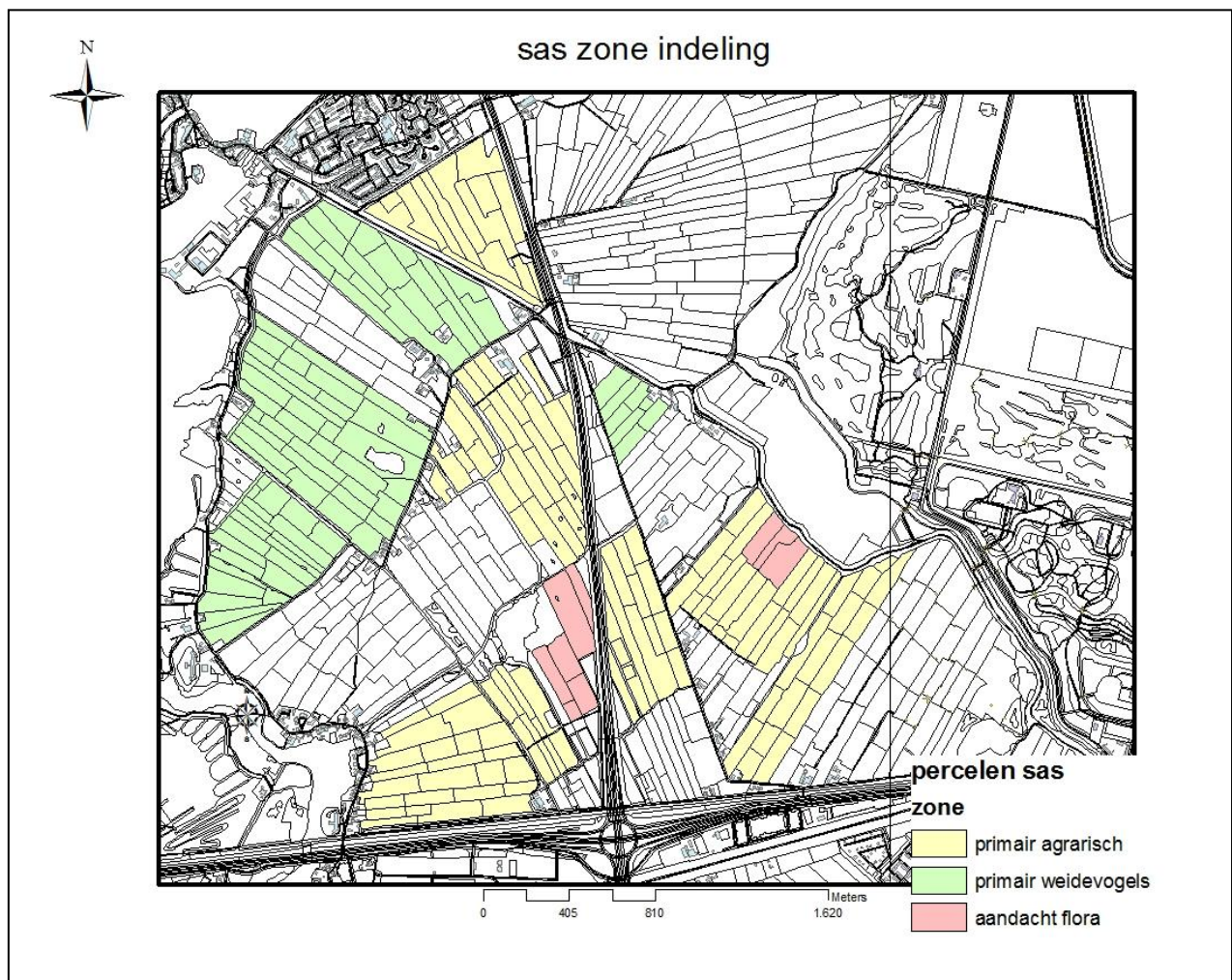
Intensief gebruik nodig om elders extensief beheer voor weidevogels te maken

Een goede bedrijfsvoering, waarin de koeien goed kunnen leven en er voldoende rendement ontstaat, is alleen mogelijk als er buiten de zeer extensief gebruikte weiden voor weidevogels ook intensiever kan worden gewerkt. Het handhaven van extensief gebruikte weiden voor weidevogels, waar laat in het seizoen wordt gemaaid of extensief beweid, is alleen mogelijk als er op andere delen van het bedrijf intensiever kan worden gewerkt. We hebben het werkgebied van de SAS daarom ingedeeld in zones waar intensiever kan worden gewerkt, op plekken waar weinig weidevogels zijn, en waar extensiever kan worden gewerkt, waar de beste kansen liggen voor de vogels. De intensief gebruikte delen zijn nodig om elders extensief te werken.

Drie zones

Het beheer is afgestemd op een zonering van de percelen in drie categorieën:

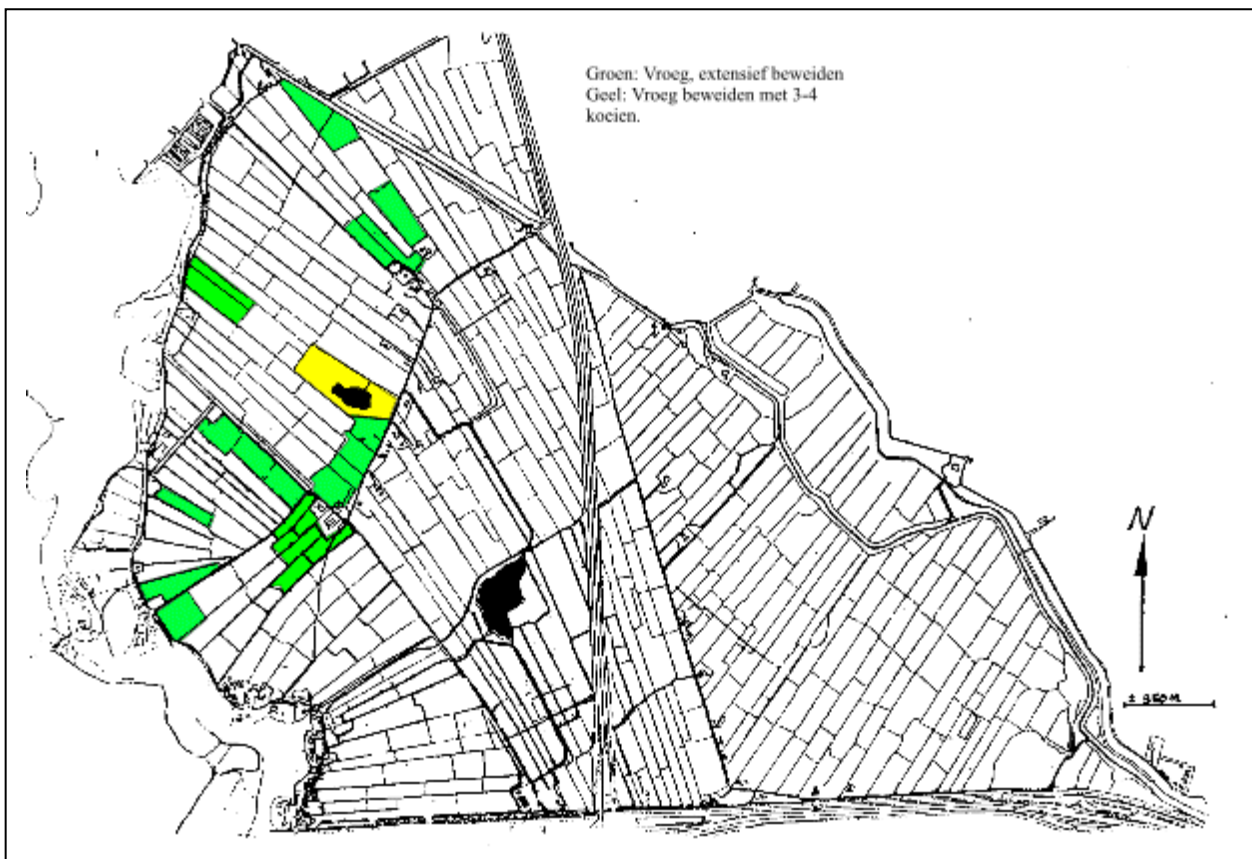
- percelen waar beheer speciaal is gericht op weidevogels;
- percelen waar agrarische belangen het zwaarst wegen;
- percelen waar het beheer gericht is op flora en daaraan gebonden fauna.

3. Beweiding

Beweiding indicatie

Naast de indeling in zones was er ook een beweidingplan. Omdat een groot deel van de percelen in de periode waarin de vogels broeden niet wordt beweide, hebben we een vereenvoudiging voorgesteld. Op de nieuwe beweidingkaart wordt de beweiding niet meer per perceel voorgeschreven, maar beperken we ons tot het aangeven van percelen die in het belang van het mozaïekbeheer voor de weidevogels al vroeg in het jaar extensief beweide moeten worden. Vooral later in het voorjaar hebben vogels behoefte aan percelen met ongelijke grashoogten. Gebleken is dat extensieve begrazing van percelen een goede manier is om hierin te voorzien.

4. Beheeradvisering

<i>Geen vaste planning</i>	In de loop van het voorjaar wordt er ook binnen de zone waarin de weidevogels voorop staan in het beheer, gemaaid en beweid. Omdat de vogel dichtheden en het gebruik van de percelen van jaar tot jaar aan veranderingen onderhevig zijn, is het niet zinvol hiervoor een vaste planning te maken.
<i>Overleg</i>	De beheerders overleggen met de beheersadviseur om verstoring binnen percelen waar nog veel vogels broeden, te voorkomen.
<i>Verskillende graslengtes</i>	Een andere factor die moet worden meegewogen, is het creëren van voldoende afwisseling in verschillende graslengtes binnen de weidevogelzone door middel van beweiding en maaien. Alleen waar nodig, zoeken de vrijwilligers de nesten die beschermd moeten worden bij beweiden (nestbeschermer) of maaien (stokken).

5. Conclusies en aanbevelingen

- De populatie grutto's viel terug. De reproductie was echter opnieuw goed.
- Het aantal Kieviten nam toe.
- De hoge waterstand is de belangrijkste succesfactor voor de weidevogels, zowel voor de grutto als de Kievit.
- De succesfactor voor de weidevogels is tegelijk een beperking voor het realiseren van productie, beloning voor natuurbeheer blijft een noodzaak!
- De zone-indeling geeft aan waar intensivering van de productie mogelijk is zonder dat dit ten koste gaat van de weidevogels.
- Doordat de vogels laat broeden in dit gebied, is het essentieel dat tot minstens half juni voldoende onge-maaide percelen beschikbaar blijven.
- Extensief weiden met vee en voorbeweiden hebben een goed effect.
- De openheid van het landschap is nog altijd te laag; het verder kappen van bosjes op korte termijn moet een hoge prioriteit krijgen.
- Herstel van de weidevogelpopulatie op percelen die de afgelopen jaren waren verlaten, is van belang voor een herstel van de weidevogels, we zien dat nog steeds niet gebeuren.
- Uitbreiding van weidevogelbeheer naar andere bedrijven heeft de reproductie van de grutto verhoogd.
- De bedrijfsvoering wordt intensiever, dit betekent dat de voedselsituatie van de vogels, die aan de lage kant leek de afgelopen jaren, verbetert.
De stijging van 1 naar 1,5 Gve per ha. is een stap om het gevaar van ineenstorting van de weidevogels zoals in sommige zeer extensief beheerde reservaten is gebeurd, te voorkomen.
- Intensivering kan betekenen dat er in de komende jaren meer nestbescherming nodig is en een scherpe monitoring van het kuikenland.

6. Bijlage 1:

Jaarverslag 2012

Weidevogelbescherming Spaarndam/Haarlemmerliede.

Algemeen:

Dit jaar hadden we weer wat wijzigingen in onze groep. Samuel de Lange kan om gezondheid redenen niet meer mee doen, Ton Bervoets kon door werkzaamheden niet mee doen, hetzelfde geldt voor André Brands, Jeannette Brands veranderde van werkgever en kon daardoor maar incidenteel aanwezig zijn. Van Brian Knott is niets meer vernomen.

De groep bestond dit seizoen uit:

Martin Ikelaar, Folkert Kadijk, Hans-Peter Breeuwsmā, Fons Dijkman, Jeannette Brands, Andries Kamstra en Corné Hogerheijde. Mark Kuiper is de gebiedsbeheerder.

De bedrijven die dit jaar meededen waren Gert-Jan van Tunen (Koningshoeve, Ruimzicht), Tom Scheeres (Ettingen), Gijs Vink, Jan v.d.Aar (Liedehoeve), Gebr. Van Schie en Alexander Kneppers.

Begin maart heb ik het molentje aangezet en de afvoeren op perceel 83 dichtgezet. Hierdoor ontstond er hier een plasdras gebied. Dit gebied heeft veel vogels aangetrokken. In april heb ik samen met Fons het molentje weer uitgezet en de afvoeren open.

We doen aan weidevogelbescherming in een gebied van ongeveer 500ha echter in het grootste deel zijn nauwelijks vogels zodat wij ons beperken tot het gebied ten noorden en ten zuiden van de Kerkweg.

Om goede afspraken te maken hebben we op 31 maart een startbijeenkomst gehouden op de Koningshoeve.

We hebben afgesproken ook dit jaar weer in twee groepen te werken een op zaterdag en een op dinsdag, door iedere keer een verslagje rond te mailen weten de groepen van elkaar wat er gedaan is.

De groep van dinsdag verzamelt bij de Koningshoeve en die van zaterdag bij Gijs Vink.

Met de verschillende bedrijfsleiders konden steeds goede afspraken gemaakt worden over de werkzaamheden, beweiding e.d.

De aanpak was dit jaar het zelfde als vorig jaar omdat gebleken is dat dit goede resultaten oplevert. Om predatie te voorkomen hebben we nesten zo min mogelijk echt opgezocht en gevonden nesten zo min mogelijk bezocht. In een aantal gevallen zijn nestbeschermers geplaatst. Steeds is met de bedrijfsleiders afgesproken waar beweid of gemaaid kon worden i.v.m. aanwezige nesten.

Mark heeft op 30 april een inventarisatieronde gelopen hierbij heeft hij de volgende waarnemingen gedaan:

Hij telde 65 grutto territoria, 12 minder dan vorig jaar. Jammer, maar het zegt ook weer niet zoveel vorig jaar telde hij iets vroeger in de maand en trof 10 paar aan langs het meertje, die waren nog niet gevestigd. Nu zat iedereen wel op zijn plek.

Een paar opmerkelijke zaken:

1. Direct ten noordwesten van de kerk liepen de eerste gruttokuikens!
2. Bij van der Aar broeden grutto's -die hebben allicht bescherming nodig?
3. Veel kieviten liepen al met kuikens. Ik hoor elders zorgelijke berichten dat er weinig kieviten zouden zijn, wij hebben er redelijk veel en ze doen het vooralsnog goed.
4. 8 paar scholekster -zouden ze dan toch weer herstellen?

We hebben op 24 mei een alarmtelling gehouden in de percelen waar we activiteiten van vogels hadden waargenomen.

Resultaat alarmtelling 24-05-2012:

Percelen	v.d. Aar	Vink	v. Schie	v. Tunen	Kneppers	Scheeres
Grutto:	3	3	8	33	-	-
Kievit:	4	3	4	13	-	-
Tureluur:	3	3	10	10	-	-
Scholekster:	1	-	3	2	-	-
Kluut:		-	-	-	-	-
Watersnip:		-	-	-	-	-

Op 25-09-2012 heb ik samen met Corné de gegevens ingevoerd in het weidevogelprogramma van Landschapbeheer Nederland, via hen komen onze bevindingen in het landelijk overzicht.

Conclusie:

Het is zeker geen slecht jaar geweest, ofschoon het minder was dan vorig jaar.

Bij de tellingen zijn een paar belangrijke kanttekeningen te plaatsen, tijdens de inventarisatie liepen er al grutto kuikens die waren bij de alarmtelling al vliegvlug, hetzelfde geldt voor de kieviten, het is zeker dat een flink aantal kieviten niet bij de alarmtelling zijn waargenomen omdat ze al vliegvlug waren.

Jaar	Grutto	Kievit	Tureluur	Scholekster
2010	50	25	26	4
2011	69	48	30	8
2012	47	24	26	5

Het weer was in april vrij koud de gemiddeld lag te temperatuur iets onder normaal, tijdens een aantal nachten kwam er nachtvorst voor. Ook de eerste helft van mei verliep vrij koud pas in de tweede helft van mei werd het beter.

De samenwerking met de verschillende bedrijfsleiders is steeds goed geweest, dit heeft zeker een positieve invloed gehad op het resultaat, met name het extra uitgestelde maaien! Er waren percelen met uitgestelde maaidatum waar geen nesten zijn gevonden en percelen zonder uitgestelde maaidatum waar diverse nesten zijn gevonden.

De watersnip heeft het dit jaar slecht gedaan, net als vorig jaar geen enkele waarneming ! Er waren wel weer kluten bij het meertje maar de resultaten zijn onbekend, er zijn wel jonge kluten waargenomen.

Ook hebben we veel graspiepers waargenomen en een paar gele kwikstaarten die vermoedelijk gebroed hebben.

De samenwerking binnen de groep was heel goed, er is door iedereen met veel inzet en plezier gewerkt. Door drukke privé omstandigheden heb ik niet van alle dagen een verslag kunnen maken een overzicht hiervan zal dit jaar dus ontbreken.

Aanbevelingen:

Geen werkzaamheden op het land uitvoeren als er al nesten zijn, bij beweiding zo nodig nestbeschermers plaatsen voordat de koeien de wei in gaan!

Vernietiging van nesten kan leiden tot een 2^e broedsel waardoor de uitgestelde maaidatum in het gedrang kan komen.

Percelen met uitgestelde maaidatum kiezen op basis van waarnemingen in het voorgaande seizoen.

De groep bestond op dinsdag meestal uit 2 personen Fons en Martin dit is te weinig voor een goed resultaat. Als dit volgend jaar weer zo is stel ik voor alleen op zaterdag te gaan lopen.

Martin Ikelaar
Oktober 2012